

Väljaandja:	Riigikogu
Akti liik:	seadus
Teksti liik:	terviktekst
Redaktsiooni jõustumise kp:	01.08.2002
Redaktsiooni kehtivuse lõpp:	31.08.2002
Avaldamismärge:	

Hädaolukorraks valmisoleku seadus

Vastu võetud 22.11.2000
[RT I 2000, 95, 613](#)
jõustumine 01.01.2001

Muudetud järgmiste aktidega

Vastuvõtmine	Avaldamine	Jõustumine
19.06.2002	RT I 2002, 61, 375	01.08.2002

1. peatükk ÜLDSÄTTED

§ 1. Seaduse reguleerimisala

- (1) Käesolev seadus sätestab Vabariigi Valitsuse, valitsusasutuste ning kohalike omavalitsuste hädaolukorraks valmisoleku korraldamise ja kriisireguleerimise õiguslikud alused.
- (2) Käesolevas seaduses ettenähtud haldusmenetlusele kohaldatakse haldusmenetluse seaduse (RT I 2001, 58, 354) sätteid, arvestades käesoleva seaduse erisusi.
[[RT I 2002, 61, 375](#)- jõust. 01.08.2002]

§ 2. Mõisted

- (1) Hädaolukord – sündmus või sündmuste ahel, mis ohustab riigi julgeolekut, inimeste elu ja tervist, kahjustab oluliselt keskkonda või tekitab ulatuslikku majanduslikku kahju ning mille lahendamiseks on vajalik Vabariigi Valitsuse, valitsusasutuste ning kohalike omavalitsuste kooskõlastatud tegevus.
- (2) Rahvusvaheline hädaolukord – sündmus või sündmuste ahel välisriigis, mis ohustab rahvusvahelist julgeolekut ja millega Eesti Vabariik on seotud väliskohustuste kaudu või läbi rahvusvahelise abipalve.
- (3) Kriisireguleerimine – riiklik meetmete süsteem, mis on ette valmistatud ja kasutusele võetud riigiasutuste poolt koostöös kohalike omavalitsuste, ettevõtjate ning kriisireguleerimisele kaasatud mittetulundusühingute ja sihtasutustega, et tagada hädaolukorras ühiskonna turvalisus.
- (4) Rahvusvaheline kriisireguleerimine – rahvusvaheliste meetmete süsteem rahvusvaheliste hädaolukordadele vastamiseks, mis hõlmab riikidevahelist koostööd ja koostööd rahvusvaheliste organisatsioonidega.
- (5) Kriisireguleerimismeeskond – teabevahetuse, ressursside kasutamise ning ametkondade koostöö koordineerimiseks ning olukorra analüüsimiseks moodustatud alaliselt tegutsev meeskond, kelle määratud koosseis ja töökorraldus ning ettevalmistus võimaldavad ööpäevaringse töö hädaolukorras.

§ 3. Kriisireguleerimise ülesanded

Kriisireguleerimise ülesanded on:

- 1) teha võimaliku hädaolukorra väljaselgitamiseks riskianalüüs;
- 2) välja selgitada hädaolukorra vältimise ja hädaolukorra tagajärgede leevendamise võimalused;
- 3) koostada kriisireguleerimisplaanid;
- 4) valmistada ette hädaolukorra lahendamise struktuurid;
- 5) tagada hädaolukorra lahendamiseks vajalikud ressursid;
- 6) lahendada hädaolukord;

- 7) korraldada elanike teavitamine;
- 8) korraldada kriisireguleerimisalane koolitus;
- 9) teha hädaolukorras tegutsemise selgitustööd elanike seas;
- 10) taastada elutähtsate valdkondade toimimine.

2. peatükk

VABARIIGI VALITSUSE ÜLESANDED HÄDAOLUKORRAKS VALMISOLEKUKS. RIIKLIK KRIISIREGULEERIMISPLAAN

§ 4. Vabariigi Valitsuse ülesanded

Vabariigi Valitsus:

- 1) töötab välja riigi kriisireguleerimispoliitika ning suunab ja koordineerib ministriumide, Riigikantselei ja maavanemate kriisireguleerimisalast tegevust;
- 2) kinnitab riikliku kriisireguleerimisplaani;
- 3) moodustab kriisireguleerimisalase tegevuse ühtlustamiseks ning kooskõlastamiseks alaliselt tegutseva Vabariigi Valitsuse kriisikomisjoni.

§ 5. Vabariigi Valitsuse kriisikomisjon

(1) Vabariigi Valitsuse kriisikomisjon:

- 1) esitab Vabariigi Valitsusele kriisireguleerimise üldpõhimõtted kriisireguleerimispoliitika väljatöötamiseks ning teeb ettepaneku ministriumide, Riigikantselei ja maavanemate tegevuse koordineerimiseks ja suunamiseks kriisireguleerimise alal;
- 2) vaatab läbi ministriumide ja maakondade riskianalüüsi kokkuvõtte;
- 3) kooskõlastab ministriumide ja Riigikantselei kriisireguleerimisplaani;
- 4) vaatab läbi ja esitab arvamuse riikliku kriisireguleerimisplaani kohta;
- 5) moodustab kriisireguleerimismeeskonna;
- 6) koordineerib ministriumide, Riigikantselei ja maavanemate tegevust hädaolukorra lahendamisel;
- 7) esitab Vabariigi Valitsusele üldpõhimõtted kriisireguleerimispoliitika väljatöötamiseks rahvusvahelises kriisireguleerimises osalemiseks ning teeb ettepaneku ministriumide ja Riigikantselei tegevuse suunamiseks rahvusvahelise kriisireguleerimise alal.

(2) Kriisikomisjoni moodustab ja selle põhimääruse, koosseisu ning esimehe kinnitab Vabariigi Valitsus.

§ 6. Riiklik kriisireguleerimisplaan

(1) Riikliku kriisireguleerimisplaani koostab Siseministerium.

(2) Riiklikus kriisireguleerimisplaanis nähakse ette:

- 1) kriisireguleerimise üldpõhimõtted;
- 2) ministriumide, Riigikantselei ja maavanemate ülesanded kriisi reguleerimisel;
- 3) hädaolukordade lahendamist juhtivad ja hädaolukordade lahendamisele kaasatavad valitsusasutused;
- 4) hädaolukordade lahendamise juhtimise ja koordineerimise korraldus;
- 5) riigireservi kasutamise kord hädaolukorras;
- 6) teabevahetuse korraldus;
- 7) varajase hoiatuse ja elanike teavitamise korraldus;
- 8) koostöö kord kaitseväge ja Kaitseliiduga;
- 9) rahvusvahelise koostöö korraldus kriisireguleerimisalal;
- 10) riikliku kriisireguleerimisplaani muutmise ja täiendamise kord.

(3) Riiklik kriisireguleerimisplaan kooskõlastatakse ministriumide ja Riigikantseleiga ning esitatakse läbivaatamiseks Vabariigi Valitsuse kriisikomisjonile.

(4) Siseminister esitab riikliku kriisireguleerimisplaani koos kriisikomisjoni arvamusega Vabariigi Valitsusele kinnitamiseks.

3. peatükk

MINISTEERIUMI, RIIGIKANTSELEI JA PÄÄSTEAMETI ÜLESANDED HÄDAOLUKORRAKS VALMISOLEKUKS

§ 7. Ministeriumi ülesanded

(1) Ministerium:

- 1) teeb riskianalüüsi oma valitsemisalas esineda võivate hädaolukordade väljaselgitamiseks. Riskianalüüsi ei tee Kaitseministerium.

- 2) koostab kriisireguleerimisplaani ning tagab selle rakendamise hädaolukorras;
- 3) moodustab ministeeriumis struktuuriüksuse või määrab ühe osakondadest vastutavaks kriisireguleerimise üldise korraldamise eest ministeeriumi valitsemisalas;
- 4) moodustab kriisireguleerimismeeskonna;
- 5) määrab ministeeriumi valitsemisalas olevate ametite ja inspeksioonide kriisireguleerimisalased ülesanded;
- 6) planeerib hädaolukorra lahendamiseks vajalike ressurside kasutamist;
- 7) juhib oma valitsemisalas hädaolukorra lahendamist;
- 8) korraldab oma valitsemisalas kriisireguleerimisalast koolitust;
- 9) teeb analüüsi oma valitsemisalas rahvusvahelises kriisireguleerimises osalemiseks vajalike vahendite väljaselgitamiseks.

(2) Elutähtsad valdkonnad ja neid korraldavad ministeeriumid on:

- 1) avaliku korra kaitse, tulekustutus- ja päästetööd, andmepankade kaitse korraldus – Siseministeerium;
- 2) energeetikasüsteemi toimimine, esmatarbekaupadega varustamise korraldus – Majandusministeerium;
- 3) toiduainetega varustamise korraldus – Põllumajandusministeerium;
- 4) finantssüsteemi toimimine – Rahandusministeerium;
- 5) tervishoiu-, sotsiaalkindlustuse ja -hoolekande korraldus, psühhosotsiaalse abi osutamine, põgenike ja evakueeritute abistamine, tööjõuarvestus – Sotsiaalministeerium;
- 6) elekter- ja postiside ning transpordi korraldus – Teede- ja Sideministeerium;
- 7) kultuuriväärtuste kaitse korraldus – Kultuuriministeerium;
- 8) keskkonnakaitse ja -seire korraldus – Keskkonnaministeerium.

(3) Kriisireguleerimisalal on juhtivministeerium Siseministeerium.

§ 8. Ministeeriumi riskianalüüs

(1) Ministeerium teeb oma valitsemisalas esineda võivate hädaolukordade väljaselgitamiseks riskianalüüsi.

(2) Riskianalüüs on ministeeriumi kriisireguleerimisplaani koostamise ja julgeolekuvaru moodustamise alus. Riskianalüüsi arvestatakse ministeeriumi eelarve koostamisel ja arengu kavandamisel.

(3) Ministeeriumi riskianalüüsi kokkuvõtte esitatakse Siseministeeriumile.

(4) Ministeerium vaatab riskianalüüsi läbi vastavalt vajadusele, kuid mitte harvemini kui üks kord aastas. Muudatustest informeeritakse Siseministeeriumi.

§ 9. Ministeeriumi kriisireguleerimisplaani

(1) Ministeeriumi kriisireguleerimisplaanis nähakse ette:

- 1) ministeeriumi töökorraldus hädaolukorras;
- 2) ministeeriumi valitsemisalasse kuuluvate elutähtsate valdkondade korraldus hädaolukorras;
- 3) ministeeriumi valitsemisalas esineda võivate hädaolukordade lahendamise kavad;
- 4) ministeeriumi kriisireguleerimisplaani rakendamise kord sõjaajal;
- 5) ministeeriumi kriisireguleerimisplaani muutmise ja täiendamise kord;
- 6) ministeeriumi valitsemisalas olevad vahendid rahvusvahelises kriisireguleerimises osalemiseks.

(2) Ministeeriumi töö korraldamise abinõud on:

- 1) ministeeriumi ja tema valitsemisala juhtimise korraldus hädaolukorras;
- 2) kriisireguleerimismeeskonna moodustamine ja töökorraldus;
- 3) töötajate teavitamise kord;
- 4) ministeeriumi struktuuriüksuste tagamine side, elektrienergia ja transpordiga;
- 5) arhiivide ja andmebaaside kaitse;
- 6) ministeeriumi struktuuriüksuste tööks vajalike varude tagamine;
- 7) ministeeriumi varujuhtimispunkti ettevalmistamine.

(3) Ministeeriumid kooskõlastavad kriisireguleerimisplaani Siseministeeriumi ja Vabariigi Valitsuse kriisikomisjoniga.

(4) Kriisireguleerimisplaani kinnitab minister käskkirjaga.

§ 10. Riigikantselei kriisireguleerimisplaani

(1) Riigikantselei kriisireguleerimisplaanis nähakse ette:

- 1) Vabariigi Valitsuse ja Riigikantselei töökorraldus hädaolukorras;
- 2) elanike teavitamise ja psühholoogilise kaitse korraldus;
- 3) kriisireguleerimisplaani rakendamise kord sõjaajal;
- 4) kriisireguleerimisplaani muutmise ja täiendamise kord.

(2) Riigikantselei kriisireguleerimisplaan kooskõlastatakse Siseministeeriumi ja Vabariigi Valitsuse kriisikomisjoniga.

(3) Riigikantselei kriisireguleerimisplaani kinnitab riigisekretär käskkirjaga.

§ 11. Siseministeeriumi ülesanded

(1) Siseministeerium:

- 1) töötab välja maakonna ning valla ja linna riskianalüüsi meetodika;
- 2) koordineerib ministeeriumide, Riigikantselei ja maakondade kriisireguleerimisplaanide väljatöötamist;
- 3) korraldab side- ja varajase hoiatuse süsteemide kavandamist ja väljaarendamist;
- 4) koordineerib kriisireguleerimisalast koolitust;
- 5) koostab ministeeriumide ja maakondade riskianalüüsi kokkuvõtte;
- 6) esitab ministeeriumide ja maakondade riskianalüüsi kokkuvõtte Vabariigi Valitsuse kriisikomisjonile, kus ohtudele antakse riiklik hinnang;
- 7) esitab ministeeriumide ja maakondade riskianalüüsi kokkuvõtte koos kriisikomisjoni arvamusega Vabariigi Valitsusele läbivaatamiseks;
- 8) täidab muid käesolevast seadusest tulenevaid kriisireguleerimisalaseid ülesandeid.

(2) Siseminister kehtestab määrusega:

- 1) maakonna ning valla ja linna riskianalüüsi meetodika;
- 2) valla ja linna riskianalüüsi tegemise ja kriisireguleerimisplaani koostamise finantseerimise ajakava.

§ 12. Kaitseministeeriumi ülesanded

(1) Kaitseministeerium:

- 1) koordineerib kriisireguleerimisalast tegevust kaitseväes ja Kaitseliidus;
- 2) teavitab Siseministeeriumi kaitseväge ja Kaitseliidu objektidest, kus käideldakse ohtlikke kemikaale ja lõhkematerjale, millest võib tuleneda oht elanikkonnale ja keskkonnale;
- 3) valmistab ette ja koordineerib kaitseväge osalemist rahvusvahelises kriisireguleerimises.

(2) Koostöö kord kaitseväge ja Kaitseliiduga ning kaitseväge ja Kaitseliidu ülesanded nähakse ette riiklikus, ministeeriumi, Riigikantselei, maakonna ning valla ja linna kriisireguleerimisplaanis.

(3) Kaitseminister kooskõlastab:

- 1) riikliku kriisireguleerimisplaani kaitseväge ja Kaitseliitu puudutava osa;
- 2) ministeeriumi ja Riigikantselei kriisireguleerimisplaani kaitseväge ja Kaitseliitu puudutava osa;
- 3) maakonna kriisireguleerimisplaani kaitseväge ja Kaitseliitu puudutava osa;
- 4) kaitseväge ja Kaitseliidu osalemise maakonna kriisireguleerimisalasel kompleksõppusel.

(4) Maavanem ja kaitseringkonna ülem koordineerivad koostööd kaitseväge ja Kaitseliiduga maakonnas.

(5) Kaitseväge ja Kaitseliidu osalemine valla ja linna kriisireguleerimisõppusel kooskõlastatakse maavanema ja Kaitseministeeriumiga.

§ 13. Päästeameti ülesanded

Päästeamet:

- 1) nõustab maavalitsusi kriisireguleerimisplaanide väljatöötamisel ja riskianalüüsi tegemisel;
- 2) teeb Siseministeeriumile ettepanekud side- ja varajase hoiatuse süsteemide kavandamiseks ja väljaarendamiseks;
- 3) osaleb üleriigilise kriisireguleerimise kompleksõppuse planeerimisel, ettevalmistamisel ja läbiviimisel;
- 4) koordineerib koostööd mittetulundusühingute ja sihtasutustega;
- 5) korraldab selgitustööd elanike seas;
- 6) annab siseministrile arvamuse ministeeriumi, Riigikantselei ja maakonna kriisireguleerimisplaani kohta;
- 7) annab siseministrile arvamuse ministeeriumide ja maakondade riskianalüüsi kokkuvõtte kohta.

4. peatükk HÄDAOLUKORRAKS VALMISOLEK MAAKONNAS

§ 14. Maavanema ülesanded

Maavanem:

- 1) koordineerib maakonna kohalike omavalitsuste ning maakonnas asuvate riigiasutuste, ettevõtjate, mittetulundusühingute ja sihtasutuste koostööd;
- 2) korraldab koostööd kaitseväge ja Kaitseliiduga maakonnas;
- 3) korraldab maakonna riskianalüüsi tegemist, võttes arvesse valla ja linna riskianalüüsi tulemusi;
- 4) arvestab riskianalüüsi maakonnaplaneeringus;
- 5) koordineerib valla ja linna kriisireguleerimisplaanide koostamist ning kooskõlastab need;

- 6) teeb vajaduse korral piirnevatele kohalikele omavalitsusüksustele ettepaneku ühise kriisireguleerimisplaani koostamiseks;
- 7) korraldab maakonna kriisireguleerimisplaani koostamist ja kehtestab selle korraldusega;
- 8) moodustab maakonna kriisikomisjoni ja kriisireguleerimismeeskonna;
- 9) valmistab ette kriisikomisjoni ja kriisireguleerimismeeskonna tööruumid;
- 10) sõlmib lepingud hädaolukorra lahendamiseks vajalike ressursside kasutamiseks;
- 11) juhib hädaolukorra lahendamist maakonnas;
- 12) korraldab elanike teavitamist hädaolukorrast ning selle lahendamise eest;
- 13) tagab maavalitsuse töö jätkuvuse hädaolukorras;
- 14) taotleb täiendavaid ressursse hädaolukorra lahendamiseks;
- 15) planeerib ja korraldab kriisireguleerimisalast koolitust.

§ 15. Maakonna kriisikomisjon

(1) Maakonnas moodustatakse kriisireguleerimisalase ennetava ja ettevalmistava töö korraldamiseks ning hädaolukorra lahendamiseks kriisikomisjon.

(2) Maakonna kriisikomisjon:

- 1) vaatab läbi maakonna riskianalüüsi ja teeb sellest lähtuvalt ettepaneku maakonnaplaneeringu täpsustamiseks;
- 2) vaatab läbi maakonna kriisireguleerimisplaani;
- 3) teeb maavanemale ettepaneku kriisireguleerimismeeskonna koosseisu kohta;
- 4) teeb maavanemale ettepaneku hädaolukorra lahendamiseks ja tagajärgede leevendamiseks vajalike vahendite ettevalmistamiseks ja soetamiseks;
- 5) teeb maavanemale ettepaneku kriisireguleerimisõppuse korraldamiseks;
- 6) koordineerib hädaolukorra lahendamist maakonnas;
- 7) teeb maavanemale ettepaneku täiendavate ressursside taotlemiseks;
- 8) koordineerib elanike teavitamist hädaolukorrast ning selle lahendamise eest.

(3) Kriisikomisjoni esimees on maavanem, kes kinnitab komisjoni põhimääruse ja koosseisu korraldusega.

(4) Kriisikomisjoni teenindamise tagab maavanema määratud maavalitsuse osakond.

§ 16. Maavalitsuse hallatava päästeasutuse ülesanded

Maavalitsuse hallatav päästeasutus:

- 1) kogub, töötleb ja analüüsib hädaolukordadega seotud teavet ning teeb maavanemale ettepaneku hädaolukordade ennetamiseks ja lahendamiseks;
- 2) nõustab valla- ja linnavalitsust riskianalüüsi tegemisel ja kriisireguleerimisplaani koostamisel;
- 3) osaleb maakonna riskianalüüsi tegemisel;
- 4) osaleb maakonna kriisireguleerimisplaani koostamisel;
- 5) teeb maavanemale ettepaneku side- ja elanike teavitamise süsteemi väljaarendamiseks maakonnas;
- 6) nõustab valla- ja linnavalitsust kriisireguleerimisõppuse korraldamisel;
- 7) valmistab ette ja viib läbi maakonna kriisireguleerimisõppuse;
- 8) osaleb kriisireguleerimisalase koolituse läbiviimisel;
- 9) täidab muid maavanema antud kriisireguleerimisalaseid ülesandeid.

§ 17. Maakonna riskianalüüs

(1) Maavanem korraldab maakonna riskianalüüsi tegemist.

(2) Riskianalüüsi tegemiseks on valla- ja linnavalitsused ning maakonnas asuvad riigiasutused ja ettevõtjad kohustatud maavanema nõudel esitama teavet maakonnas esinevate ohtude väljaselgitamiseks ja hindamiseks.

(3) Maavanem esitab riskianalüüsi kokkuvõtte Siseministeeriumile.

(4) Maavanem vaatab riskianalüüsi läbi vastavalt vajadusele, kuid mitte harvemini kui üks kord aastas. Muudatustest informeeritakse Siseministeeriumi.

§ 18. Maakonna kriisireguleerimisplaan

(1) Maakonna kriisireguleerimisplaanis nähakse ette:

- 1) maakonna lühiseloostus;
- 2) plaanis kasutatavate mõistete selgitus;
- 3) võimalike hädaolukordade loetelu;
- 4) hädaolukorra lahendamise juhtimise skeem;
- 5) maakonna kriisikomisjoni kokkukutsumise kord;
- 6) elanike teavitamise kord;
- 7) elanike ajutise ümberpaigutamise või evakueerimise meetmed;

- 8) päästetööde korraldus;
- 9) tervishoiu- ja psühhosotsiaalse abi korraldus;
- 10) korrakaitse korraldus;
- 11) kannatanute abistamise korraldus;
- 12) toiduainete, joogivee ja esmatarbekaupade kättesaadavuse korraldus;
- 13) hädaolukorra lahendamisel osalevate teenistuste varustamise korraldus;
- 14) koostöö piirnevate maakondadega;
- 15) koostöö kaitseväge ja Kaitseliiduga;
- 16) kahjustuste hindamise ja hädaolukorra lahendamise kulude arvestuse kord;
- 17) teabeteenistuse töö korraldus;
- 18) plaani rakendamise kord sõjaajal;
- 19) plaani hoidmise ja läbivaatamise kord;
- 20) hädaolukorra lahendamisele kaasatud teenistuste ja isikute teavitamise kord ning kontaktandmed;
- 21) hädaolukorra vältimiseks ja lahendamiseks vajalikud ressursid ning nende kasutamise kord.

(2) Maakonna kriisireguleerimisplaani koosseisus võidakse ette näha üksikute hädaolukordade lahendamise kavade.

§ 19. Maakonna kriisireguleerimisplaani koostamine, kooskõlastamine, muutmine ja täiendamine

- (1) Maakonna kriisireguleerimisplaani koostamist korraldab maavanem.
- (2) Maavalitsust nõustab kriisireguleerimisplaani koostamisel Päästeamet.
- (3) Maakonna kriisireguleerimisplaani vaatab läbi maakonna kriisikomisjon, kes esitab oma arvamuse maavanemale.
- (4) Maavanem esitab kriisireguleerimisplaani kooskõlastamiseks siseministrile.
- (5) Siseminister kooskõlastab kriisireguleerimisplaani kolme kuu jooksul, arvates selle saamisest.
- (6) Kui kriisireguleerimisplaani ei vasta käesoleva seaduse §-s 18 loetletud nõuetele, koostab siseminister kirjaliku motiveeritud otsuse kriisireguleerimisplaani kooskõlastamata jätmise kohta ning määrab tähtaja puuduste kõrvaldamiseks.
- (7) Maakonna kriisireguleerimisplaani kehtestab maavanem korraldusega.
- (8) Maavanem vaatab kriisireguleerimisplaani läbi vastavalt vajadusele, kuid mitte harvemini kui üks kord kahe aasta jooksul. Muudetud ja täiendatud kriisireguleerimisplaani esitatakse siseministrile kooskõlastamiseks, välja arvatud käesoleva seaduse § 18 punktides 20 ja 21 nimetatud plaani osades tehtavad muudatused ja täiendused.
- (9) Siseministril on õigus teha maavanemale ettepanek maakonna kriisireguleerimisplaani muutmiseks ja täiendamiseks.

5. peatükk

HÄDAOLUKORRAKS VALMISOLEK VALLAS JA LINNAS

§ 20. Valla- ja linnavalitsuste ülesanded

- (1) Valla- ja linnavalitsused:
 - 1) teevad valla ja linna riskianalüüsi;
 - 2) määravad riskianalüüsi alusel ettevõtted ja asutused, kus koostatakse hädaolukorra plaan;
 - 3) arvestavad riskianalüüsi tulemusi valla ja linna üld- ja detailplaneeringu koostamisel;
 - 4) teavitavad elanikke võimalikest ohtudest;
 - 5) korraldavad valla ja linna kriisireguleerimisplaani koostamist;
 - 6) sõlmivad lepingud hädaolukorra lahendamiseks vajalike ressursside kasutamiseks;
 - 7) planeerivad ja korraldavad kriisireguleerimisalast koolitust;
 - 8) moodustavad kriisireguleerimismeeskonna;
 - 9) teavitavad elanikke hädaolukorrast ja selle lahendamisest;
 - 10) korraldavad hädaolukorras toiduainete, joogivee ning esmatarbekaupade ja teenuste kättesaadavuse elanikele;
 - 11) korraldavad tervishoiu ja sotsiaalhoolekandealast tegevust hädaolukorras;
 - 12) taotleavad maavanemalt täiendavaid ressursse hädaolukorra lahendamiseks.
- (2) Hädaolukorra lahendamist juhib vallas vallavanem ja linnas linnapea.

§ 21. Valla ja linna kriisikomisjonid

- (1) Valla- ja linnavalitsused moodustavad vajaduse korral kriisikomisjoni. Kriisikomisjoni moodustamine on kohustuslik, kui vallas ja linnas on üle 50 000 elaniku.

(2) Valla ja linna kriisikomisjonid:

- 1) vaatavad läbi vastavalt valla või linna riskianalüüsi ning teevad sellest lähtuvalt ettepaneku valla- või linnavalitsusele üld- ja detailplaneeringu täpsustamiseks;
- 2) vaatavad läbi vastavalt valla või linna kriisireguleerimisplaani;
- 3) teevad vastavalt valla- või linnavalitsusele ettepaneku kriisireguleerimismeeskonna koosseisu kohta;
- 4) teevad vastavalt valla- või linnavalitsusele ettepaneku munitsipaalvaru moodustamiseks, hoidmiseks ja kasutamiseks;
- 5) teevad vastavalt valla- või linnavalitsusele ettepaneku õppuste korraldamiseks;
- 6) koordineerivad hädaolukorra lahendamist vastavalt valla või linna haldusterritooriumil;
- 7) teevad vastavalt valla- või linnavalitsusele ettepaneku maavanemalt täiendavate ressursside taotlemiseks.

(3) Valla või linna kriisikomisjoni esimeheks on vastavalt vallavanem või linnapea.

(4) Valla kriisikomisjoni põhimääruse kinnitab vallavalitsus ja linna kriisikomisjoni põhimääruse linnavalitsus määrusega.

§ 22. Valla ja linna riskianalüüs

(1) Valla- või linnavalitsus teeb vastavalt vallas või linnas esineda võivate ohtude väljaselgitamiseks riskianalüüsi siseministri kinnitatud ajakava alusel.

(2) Valla- ja linnavalitsused esitavad riskianalüüsi kooskõlastamiseks maavanemale.

(3) Maavanem kooskõlastab riskianalüüsi kolme kuu jooksul, arvates selle saamisest. Kui riskianalüüsi tegemisel ei ole järgitud metoodikat, koostab maavanem kirjaliku motiveeritud otsuse riskianalüüsi kooskõlastamata jätmise kohta ning määrab tähtaja puuduste kõrvaldamiseks.

(4) Valla- või linnavalitsus vaatab riskianalüüsi läbi vastavalt vajadusele, kuid mitte harvemini kui üks kord aastas. Muudatustest informeeritakse maavanemat.

§ 23. Valla ja linna kriisireguleerimisplaan

(1) Valla või linna kriisireguleerimisplaanis nähakse ette:

- 1) valla või linna lühiseloomustus;
- 2) plaanis kasutatavate mõistete selgitus;
- 3) võimalike hädaolukordade loetelu;
- 4) hädaolukorra lahendamise juhtimise skeem;
- 5) elanike teavitamise kord;
- 6) elanike ajutise ümberpaigutamise meetmed;
- 7) päästetööde korraldus;
- 8) tervishoiu- ja psühhosotsiaalse abi korraldus;
- 9) kannatanute abistamise korraldus;
- 10) korrakaitse korraldus;
- 11) toiduainete, joogivee ning esmatarbekaupade ja teenuste kättesaadavuse korraldus;
- 12) hädaolukorra lahendamisel osalevate teenistuste varustamise korraldus;
- 13) teabeteenistuse töökorraldus;
- 14) koostöö piirnevate valdade ja linnadega;
- 15) koostöö kaitseväge ja Kaitseliiduga;
- 16) plaani hoidmise ja läbivaatamise kord;
- 17) plaani rakendamise kord sõjaajal;
- 18) hädaolukorra lahendamisele kaasatud teenistuste ja isikute teavitamise kord ning kontaktandmed;
- 19) hädaolukorra vältimiseks ja lahendamiseks vajalikud ressursid ning nende kasutamise kord.

(2) Valla või linna kriisireguleerimisplaani koosseisus võidakse ette näha üksikute hädaolukordade lahendamise kavad.

§ 24. Valla ja linna kriisireguleerimisplaani koostamine, kooskõlastamine, kinnitamine, muutmine ja täiendamine

(1) Valla või linna kriisireguleerimisplaani koostamist korraldab vastavalt valla- või linnavalitsus siseministri kinnitatud ajakava alusel.

(2) Valla- ja linnavalitsusi nõustab kriisireguleerimisplaani koostamisel maakonna päästeasutus.

(3) Valla- ja linnavalitsused kooskõlastavad kriisireguleerimisplaanid, kui sama oht ähvardab mitut omavalitsusüksust.

(4) Valla- ja linnavalitsused esitavad kriisireguleerimisplaani kooskõlastamiseks maavanemale.

(5) Maavanem kooskõlastab kriisireguleerimisplaani kolme kuu jooksul, arvates selle saamisest.

(6) Kui kriisireguleerimisplaani ei vasta käesoleva seaduse §-s 23 loetletud nõuetele, koostab maavanem kirjaliku motiveeritud otsuse kriisireguleerimisplaani kooskõlastamata jätmise kohta ning määrab tähtsaja puuduste kõrvaldamiseks.

(7) Valla kriisireguleerimisplaani kinnitab vallavolikogu ja linna kriisireguleerimisplaani linnavolikogu määrusega.

(8) Valla- ja linnavalitsused vaatavad kriisireguleerimisplaani läbi vastavalt vajadusele, kuid mitte harvemini kui üks kord kahe aasta jooksul. Muudetud ja täiendatud kriisireguleerimisplaani esitatakse kooskõlastamiseks maavanemale, välja arvatud käesoleva seaduse § 23 punktides 18 ja 19 nimetatud plaani osades tehtavad muudatused ja täiendused.

(9) Maavanemal on õigus teha valla- või linnavalitsustele ettepanekuid valla või linna kriisireguleerimisplaani muutmiseks ja täiendamiseks.

§ 25. Valla ja linna kriisireguleerimisalased kulud

(1) Valdade ja linnade riskianalüüsi tegemise ja kriisireguleerimisplaani koostamise kulud nähakse ette Siseministeeriumi eelarves eraldi real.

(2) Siseministeerium koostab valdade ja linnade riskianalüüsi tegemise ja kriisireguleerimisplaani koostamise finantseerimise ajakava, arvestades maavanemate ettepanekuid.

6. peatükk HÄDAOLUKORRAKS VALMISOLEK ETTEVÕTTES JA ASUTUSES

§ 26. Ettevõtja ja asutuse ülesanded

(1) Ettevõtja, kellel on ohtlik ettevõtte, teeb riskianalüüsi ja koostab ettevõtte hädaolukorra lahendamise plaani kemikaaliseaduse (RT I 1998, 47, 697; 1999, 45, 512) ja teiste seaduste alusel.

(2) Valla- ja linnavalitsused määravad valla või linna riskianalüüsi alusel ettevõtte ja asutused, kes lisaks käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatule peavad koostama hädaolukorra lahendamise plaani.

(3) Ettevõtja ja asutus esitavad valla- või linnavalitsuse või maavanema nõudmisel andmed ettevõtte ja asutuse ressursside kohta, mida on võimalik kasutada hädaolukorra lahendamiseks valla või linna või maakonna territooriumil.

(4) Ettevõtja ja asutus korraldavad hädaolukorra lahendamisele kaasatavate töötajate koolitust.

§ 27. Ettevõtte ja asutuse hädaolukorra lahendamise plaan

(1) Käesoleva seaduse § 26 lõikes 2 nimetatud ettevõtte või asutuse hädaolukorra lahendamise plaanis nähakse ette:

- 1) ettevõtte või asutuse lühiseloostus;
- 2) võimalike hädaolukordade ja nende tagajärgede kirjeldus;
- 3) hädaolukorra lahendamist juhtivate isikute nimed ja kontaktandmed;
- 4) hädaolukorra lahendamiseks vajalike ressursside arvestus;
- 5) hädaolukorras tegutsemise kirjeldus;
- 6) hädaolukorras teavitamine ja töötajate teavitamise kord;
- 7) koostöö teiste ettevõtete ja asutustega.

(2) Ettevõtte või asutuse hädaolukorra lahendamise plaani koostamist nõustab vastavalt valla- või linnavalitsuse või valla- või linnavalitsuse poolt määratud asutus.

(3) Ettevõtja või asutus esitab hädaolukorra lahendamise plaani kooskõlastamiseks valla- või linnavalitsusele või valla- või linnavalitsuse poolt määratud asutusele hiljemalt kuue kuu jooksul § 26 lõikes 2 sätestatu alusel.

7. peatükk

HÄDAOLUKORRAST TEAVITAMINE JA MASSITEABEVAHENDI VALDAJA KOHUSTUSED

§ 28. Hädaolukorrast teavitamine

(1) Riigiasutus, valla- või linnavalitsus, kohaliku omavalitsuse asutus ning ettevõtja on kohustatud hädaolukorrast viivitamatult teatama.

(2) Hädaolukorrast teavitamise korra ja nõuded edastatavale teabele kehtestab Vabariigi Valitsus.

§ 29. Massiteabevahendi valdaja kohustused hädaolukorrast teavitamisel

(1) Massiteabevahendi valdaja avaldab muutmata kujul ja viivitamatult Vabariigi Valitsuse, Riigikantselei, ministeeriumi, maavanema, valla- või linnavalitsuse ning Vabariigi Valitsuse kriisikomisjoni teated hädaolukorra kohta.

(2) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud teadete avaldamine on massiteabevahendit omava ettevõtja avalik-õiguslik koormis ning ei kuulu hüvitamisele riigi või kohaliku omavalitsuse poolt.

8. peatükk KRIISIREGULEERIMISALANE KOOLITUS, SELGITUSTÖÖ JA ÕPPUSTE KORRALDAMINE

§ 30. Koolitus ja selgitustöö

(1) Hädaolukordade vältimise ja kriisireguleerimisalane koolitus üldhariduskoolides toimub vastavate riiklike õppekavade alusel.

(2) Kõrgkoolid korraldavad koolitust kooskõlastatult Päästeametiga.

(3) Riigi- ja kohaliku omavalitsuse ametnike kriisireguleerimisalast koolitust korraldab Päästeamet.

(4) Koolitusele kuuluvate ametnike loetelu kehtestab Vabariigi Valitsus määrusega.

(5) Kriisireguleerimisele kaasatavate töötajate ja elanike koolitust korraldavad ettevõtja, valla- või linnavalitsus ning maavanem.

(6) Valla- ja linnavalitsused, maavanemad, Päästeamet ja ministeeriumid teevad elanikele selgitustööd tegutsemiseks hädaolukorras.

§ 31. Õppuste korraldamine

(1) Kompleksõppus käesoleva seaduse mõistes on koolituse ja kontrolli eesmärgil ettevalmistatud ja läbiviidud ametkondadevaheline kriisireguleerimisalane õppus. Kompleksõppus koosneb staabi- ja väliõppusest.

(2) Üleriigiline kompleksõppus korraldatakse vähemalt üks kord nelja aasta jooksul.

(3) Üleriigilise kompleksõppuse valmistab ette ja viib läbi Siseministeerium.

(4) Maakonnas korraldatakse kompleksõppus siseministri kehtestatud ajakava alusel.

(5) Maakonna kompleksõppuse valmistab ette ja viib läbi maavanem.

(6) Üleriigilise ja maakonna kompleksõppuse ettevalmistamise ja läbiviimisega seotud kulud kaetakse Siseministeeriumi eelarvest. Nimetatud kulud nähakse ette Siseministeeriumi eelarve eraldi real.

(7) Üleriigilisel ja maakonna kompleksõppusel osalemisega seotud kaitseväe ja Kaitseliidu kulud kaetakse Kaitseministeeriumi eelarvest.

(8) Valla- või linna kriisireguleerimisõppuse läbiviimist korraldab vastavalt valla- või linnavalitsus. Õppuse läbiviimine kooskõlastatakse maavanemaga. Riigiasutuste õppusel osalemise kulud kaetakse nende omavahenditest.

(9) Valla- ja linnavalitsused võivad kohustada ettevõtjat, kes koostab hädaolukorra lahendamise plaani, läbi viima õppust, kuid mitte sagedamini kui üks kord aastas.

(10) Käesoleva paragrahvi lõikes 9 nimetatud õppuse läbiviimine on avalik-õiguslik koormis ning ei kuulu hüvitamisele riigi või kohaliku omavalitsuse poolt.

9. peatükk **KRIISIREGULEERIMISALANE** **RAHVUSVAHELINE KOOSTÖÖ**

§ 32. Rahvusvaheline koostöö

(1) Välislepingust tulenevad kohustused hädaolukordi käsitleva teabe edastamiseks ja rahvusvahelises koostöös ning rahvusvahelises kriisireguleerimises osalemiseks nähakse ette vastava ministeeriumi kriisireguleerimisplaanis.

(2) Rahvusvahelise abi küsimist ja rahvusvahelise abi osutamist hädaolukorras ning rahvusvahelises kriisireguleerimises osalemist vastavalt rahvusvahelistele lepingutele juhib Vabariigi Valitsus, lähtudes Välisministeeriumi ettepanekutest. Vastav kord nähakse ette riiklikus ja ministeeriumi kriisireguleerimisplaanis.

10. peatükk **JÄRELEVALVE JA VASTUTUS**

§ 33. Teenistuslik ja riiklik järelevalve

(1) Teenistuslik järelevalve käesoleva seaduse ja selle alusel antud õigusaktide täitmise üle toimub Vabariigi Valitsuse seaduse (RT I 1995, 94, 1628; 1996, 49, 953; 88, 1560; 1997, 29, 447; 40, 622; 52, 833; 73, 1200; 81, 1361 ja 1362; 87, 1468; 1998, 28, 356; 36/37, 552; 40, 614; 107, 1762; 111, 1833; 1999, 10, 155; 16, 271 ja 274; 27, 391; 29, 398 ja 401; 58, 608; 95, 843 ja 845; 2000, 49, 302; 51, 319 ja 320; 54, 352; 58, 378) ja teiste õigusaktidega sätestatud korras.

(2) Riigi ja kohaliku omavalitsuse päästeasutuse riikliku järelevalvepädevusega ametnike ülesanne on kontrollida, kas ettevõtjad täidavad käesoleva seaduse nõudeid.

§ 34. Isikute suhtes kohaldatavad mõjutusvahendid

Käesolevast seadusest ja selle alusel kehtestatud õigusaktidest tulenevaid nõudeid rikkunud füüsiliste ja juriidiliste isikute suhtes võib kohaldada järgmisi mõjutusvahendeid:

- 1) ettekirjutuse tegemine puuduste kõrvaldamiseks;
- 2) rahatrahvi määramine vastavalt seadusele.

§ 35. Juriidilise isiku haldusvastutus

Käesoleva seadusega ettenähtud kohustuse täitmata jätmise või selle alusel tehtud ettekirjutuse eiramise eest määratakse rahatrahv kuni 100 000 krooni.

§ 36. Menetlus juriidilise isiku haldusõiguserikkumiste asjades ja karistuse määramise õigus

(1) Haldusõiguserikkumiste protokollide koostamise õigus on riigi ja kohaliku omavalitsuse päästeasutuse riikliku järelevalvepädevusega ametnikel.

(2) Haldusõiguserikkumiste protokollide märgitakse:

- 1) selle koostamise aeg ja koht;
- 2) selle asutuse nimetus ja aadress, kelle nimel protokoll koostatakse;
- 3) protokollide koostanud ametniku ees- ja perekonnanimi ning ametikoht;
- 4) haldusõiguserikkumise nimetus ja asukoht;
- 5) haldusõiguserikkumise esindaja ees- ja perekonnanimi ning ametikoht;
- 6) haldusõiguserikkumise aeg, koht ja kirjeldus;
- 7) viide käesoleva seaduse §-le 35, mis näeb ette vastutuse selle haldusõiguserikkumise eest;
- 8) haldusõiguserikkumise seletus;
- 9) muud asja lahendamiseks vajalikud andmed.

(3) Protokoll esitatakse juriidilise isiku esindajale, kelle tegevuse või tegevusetuse kohta on protokoll koostatud. Esindaja annab protokolliga tutvumisel allkirja. Allkirja andmisest keeldumise korral teeb koostaja protokollile sellekohase märkuse. Protokollide koopiat väljastatakse juriidilise isiku esindajale.

(4) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud ametnikud võivad määrata rahatrahvi kuni 50 000 krooni.

(5) Halduskohtunik võib määrata rahatrahvi käesoleva seaduse §-s 35 ettenähtud ulatuses.

(6) Menetlus haldusõiguserikkumiste asjades toimub haldusõiguserikkumiste seadustikus sätestatud korras.

11. peatükk

SEADUSE RAKENDAMINE

§ 37–40. [Käesolevast tekstist välja jäetud.]

§ 41. Seaduse jõustumine

Seadus jõustub 2001. aasta 1. jaanuaril.